

... Զանգակներու խուլ դողանքին յաջորդեց
Զերզ Սրբազնութեան Աւետարանի ընթերցումը,
այն ինչ գեղեցիկ աղօթանութիւն, ինչ անոյշ
և քաղցր եղանակ... բոլորս ալ յուզուած էինք,
և այդ յուզումը նկատելի էր նաև Զեր մէջ:
... Իսկ Զեր խօսքը ինչ հոյակապ և սքան-
չելի, օրքան հայրական, բոլորին սրտին խօսող,
լացողներ ալ կային: — Սրտագրաւ ու անոյշ
են այս սուգերը: հայու բարեպաշտ՝ կրօնազգած
հոգիին կանչն է ասիկա, հազար տարիներու կեն-
դանի վկայութիւնը: Արդարև չի մեռնիր այս
ժողովուրդը երբ այսքան մօտ է սրտով իր հո-
գեկան արժէքներուն, իր անցեալին, երկնքին:
Կը շարունակէ նամակագիրը և... Սմանք ուս-
տիային առջև խնկամաններ դրել և մօմեր վա-
սեր են, ուրիշներ ձեկաշօք աղօթներ են, և շա-
տեր լացեր են...: «Տակաւին՝ ճատիոյ օւնեցող
սուներ, ձիւն ու ցուրտ փչերուան մէջ, բացեր
են իրենց ստան պատուհանները որ չուենցողները
լսեն: «Տակաւին՝» զգիշերուան այդ ժամուն բը-
ժիչկ մը օթնոյով հիւանդէ մը կը վերադառնա
եղեր, երբ կը լսէ երգեցողութիւնը՝ վար կ'իջնէ
օթնոյէն և ձիւնին տակ, պատին կրթնած կ'օւն-
կընդրէ երգեցողութիւնը: Այս բոլորը այլևս
պարզ նախասիրութիւնների կամ նախընտրու-
թիւնների չեն, այլ համբուրելի նոյն հոգիին ար-
տայայտութեան կերպեր: հոգեկան ամբարուած
ոյժի մը, քիչ մը պարզուէ, բայց յուզիչ երեսուն-
ներ, դուր քացատրելի դժուար է, բայց սիրելի:
Հայ կրօնական երգին աղօթեցողութիւնը տար-
րեր է անշուշտ երբ իր բնի սրբալիայրէ մը, որ
հարիւրաւոր տարիներու կեանքն ունի, և ուր
անովմար պահուած է ցեղին տիրական շնչ-
տը: այն հայեցի անուշութիւնը՝ որով տոգոր-
ուած է հայ ասեղծագործութիւնը իր բոլոր ե-
րեսներուն վրայ: Արիւնի և հոգիի ինչ միատե-
րիւն մըն է հայ երաժշտութիւնը մեր հազա-
րամեայ վշտով օծուն, երբ իր ալիքներուն վրայ
մեղ առած կը տանի երկնայնութեան. խորհուր-
դին, անհային, օր ոսկի շղարշի մը պէս ծփա-
նուած կ'իջնէ մեր հոգիներուն, ամօքելով այսկերպ
յաւիտենական պատուքը սգեղէն խոռովքին:

Երգն ու աղօթքը հայուն, արեան, ցեղի և
դարաւոր ժառանգութեան կնիքովը ծանրա-
գրոշմուած՝ երկրի վրայ իսկ երկնահամ են: Ու
երբ ըսուին ու երգուին բրիտանական մայ-
րաքաղաքէն, ուր կրօնքին միատե-
րանեցողութիւնը թե ու թախ կուտայ հոգիներուն,
և օրքանք բաւերուն, այն ատեն հայ երգին
ու աղօթքին զգացումն ու կարօտը զմայլագին
տրամութեամբ ու քաղցրութեամբ կը խռովէ
հոգիները:

Փաղմաշխարհը կարօտ է այս բոլորին, վասն
զի գրկուած է այս բոլորէն: Եւ այս չի բխի
միայն նիւթական անկարելիութենէ մը, այլ նաև
հոգեկան այլուրտութենէ:

ԽԱՐԷ.

ԴԻԻԱՆ ՍՈՒՐԲ ՅԵԿՈՒՅՑ

ԼԵ

(Եղիա Եպիսկոպոս Յուսապիմ, առ
Եղիազար Կարողիկոս ի Տիմիաթ) (*):

Շնորհազարգ հօր մերում Տեսունդ
վեհի ծառայ քո և սուրբ ուխտին ոպասա-
ւորք հանդերձ Տեսուն Աստուածատրոյ վար-
դապետիւ ամենեքեանս երկրպագեալ ա-
ռաջի մեծանձնութեանդ ողջոյն մատուցա-
նեմք և հարցանեմք զորպիսութիւնդ տա-
րանջատելոյդ զմէնջ և զանձկութիւն ճա-
նապարհիդ, զոր Տէր Աստուած զդարձն քո
առ մեզ և առ տունս սուրբ քարեաւ տ-
ռաջնորդեսցէ և զառաջակայ դարբեղ-
ղազնացութիւնս քո Հոգին Սուրբ յաջողես-
ցէ: Հօսել յետ սմին տրուալ ծառայ ծա-
ռայից քոց նուաստ եղիաս յուշ տունեմ
զտեղացս և զայլ ուրիշ եղելոցն զորպի-
սութիւնն, զի թէպէտ յառաջագոյն զիր
զրեալ մեր հանդերձ Ընտամպօլու եկեալ
զրեանց զազմատացուոց սայրօյն ի փետ-
րուարի Ժե. ուրբաթի օրն ուղարկեցաք սո-
հրամանքդ, բայց այժմ նարդեանս որում
աւուր ի տօնի Սրբոյն Թէոդոսի՝ մեռատա-
ներորդ ժամու եկն օրհնութեան գիրդ, և
մեր ի միւս աւուր կիրակէի զայս զրեալ և
ծանուցեալ, որ վասն Շամայ փաշային ա-
սին՝ թէ ձ. հոգի թալին արարեալ, թէ պաշ
ի տեղս, լուեալ թէ գնացեր ես, զծայնն
զողացեր, այլ բնաւ խապար մի չկայ: Եւ
ձայն մի այլ լսեցաք՝ թէ Սուրբ յաման ազան
զէրէցն ինձիթմիշ կ'ուզէ անէ՝ թէ դու զիր
զրեցիր նորա, որ նա ելաւ փախաւ և ես
փաշին մօտն սուտ անկայ: Եւ Ընտամպօլու
այն զրեանքն էր, զոր յառաջագոյն օէիւով
ուղարկեցաք և թէքքար երկու թուղթ այլ
Մարայ ուլախով եկեր Ընէմլու անցեր ի
Ղազէ գնացեր, և յունաց ևս զիր կայ ե-
ղեր ի հետ նոյն ուլախին Ղազէտ: Ըրյու-
նաց գիրն ուղարկեր են և զմերն՝ ոչ, թէ
հայուն մեծն ի տեղն չէ տէր՝ չէ տուեր ու-
լախն. և այլ խապար մի և զրուց մի չենք
լսած: Եւ մեր փաշան կայ ի նապօւլու:

(*) Ընդօրինակութեան մէջ նամակիս վերնագիրն
է. «Եղիա Եպիսկոպոս զիրն է առ վեհն ի Տիմիաթ»:

նստած . գնալու վրայ է , խապար է ուղարկեր վանքերուն , ԸՃ . զուշ . և մալութա կ'ուզէ . յոյնք և լատինք դէմ են կանգնած՝ թէ չենք իտար . վաղն մէկալ օրն այսքան պայրամլըն պիտի , զո՞ր մէկն տամք . թէ նոքա զինչ որ անին՝ և մեք ընդ նոսաւ եւ յառաջ ուղարկած թուղթն գրեցաք՝ թէ զլատին ո՞րքան հակառակեցաւ ընդ մեզ՝ թէ նա փախստական է , ես զվանքն ա'յնպէս կ'անեմ , և ա'յնպէս կ'անեմ : Յունաց մեծն մարդ էր աղարկեր՝ թէ եկէք քանի մի փող յաչքն կոխեցէք , աւելի պակաս զրուց չատ կ'անէ . մեք այլ նորա խօսիւքն ճՄ . զուշ . տըւաք , հազիւ լռեցուցաք , ղեռ կու գոմխտայ : Եւ եկեալ ուխտաւորքն յետ գնալն քու՞մ՝ փարա քէսէ վասն ճանապարհի զուլմէն դեռ մինչև ցայսօր երկուքէ երեքէ կու գան , և այնպիսի պէլլի պաշլլի մարդ չկայ : Բայց մէկ քսան հոգի են կիւոցի խզան մզան և քանի մի Ղըրմու և քանի մի Թօխաթու , Սեւաստու և այլ որիշ տեղաց , բայց Բաղէշու և Վանայ դեռ չեն եկած . կ'ասեն՝ թէ խէլլի ուխտաւորք կան գալու , ապա այժմ յայտնի չէ , և զտանս գառն և զտուրն նէչէ տեղ մեծ և փոքր տալիք կայ , որ կու գան կու նեղացնեն զմեզ , որպէս որ քէհիլին տղոցն ԲՃԼ . (230) զուշ . , որ միշտ կու գան կ'երթան և թէ Շէհրէ երկթին և Պալապաշէ մօրն և այլ սոյնպիսեաց , զոր ոչ գիր ունին և ոչ հրամանքդ առ մեզ պատուիրեցիր՝ թէ տաս . պէլլի ինչ որ ի յառաջին թղթի մէջն գրեր էիր՝ թէ տաս , բարի է , բայց զմնացելոյն՝ առանց հրամանի վեհիդ ոչ կարեմ փող մի հատուցանել : Եւ գարձեալ Լստեփօ ծառայդ ողջոյն և երկըրպագութիւն վեհիդ իմում , որ վասն իմս գրերես՝ թէ թո՞ղ զգիրքն առնու և ժամանէ . թէ հնար էր՝ թե առեալ կու թուէի , բայց ճանապարհի զէհվալն ոչ հմուտ լինելոյ յաղագի չկարացիր գալոյ , և թէ զմնալս իմ և չգալս ի միասին՝ արեցութիւնն եղեւ պատճառ , և կու սպասէի միոյ նուագի և այժմ լուայ , զոր կրկին խնդրեր ես՝ թէ գայ , ի հետ ահուս չեմ կարեր գալ , զի սա շեշտակի է , ահա ես յետ միոյ աւուր ի հետ հաճոցն գալոց եմ՝ թէ Տէր կամեսցի , և մինչ ի Ղաթեա գամ , թէ տեսնում , թէ զապիլ է , միայնակ թինէոյն կու ժամանեմ տեսնող իմում , և թէ զապիլ չի լինայ թինէոյն , ի Մարը կու գնամ և անախ Սատու-

ծով հուպ ընդ հուպ տեսանելոց եմք զիրեարս . և թէ հնար է , զիր գրես ի Մարը , յորժամ գամ նա զի թէ զով առ վեհդ հասուցանեն , և թէ զապիլ է , զիշխանն ի Ղաթեա ի պէմս ուղարկես , որ եկեալ առցէ զիս . շուտով յառաջեցուցես զիշխանն , զի ես լինայ թէ թէզով ժամանեմ ի Թաղեա :

Գրեցաւ փետրուարի իս . [1667] :

ԼԶ

(Նղիս եպիսկոպոս Երուսաղեմէ առ Նղիազար կաթողիկոս ի Հալեպ)(*) :

Պատուականագոյն հարց և սրբազան հայրապետաց , երջանկափառ րաբունեաց տեսաւնդ մերոյ վեհի և հոգեւոր հօր հարազատի , այլ մեծարգոյ պետի և զիտապետի տանս սրբոյ՝ մեծ և փոքր կարգաւորք և մահտեսիք առ հասարակ ամենեքեան խոնարհեալ երկիր պազանեմք առաջի ձեր և երես անկեալ հարցանեմք զգիրդոյն և զորպէսն ձեր , զոր Տէր Աստուած խաղաղութեամբ յաջողեցէ զառաջակայ գրարի և զսիրոյ զխորհուրդս և զգործս ձեր : Եւ թէ զմերմէ իրակութենէ լրցի հարցումն ի սուրբ հարցդ՝ ամենեքեանս աղօթս առեալ , զձեռս մեր վերամբարձեալ , լալագին դիմօք և կողկողագին հեծեմանօք աղաչեմք զԱստուած , զի տացէ ի միջի ձերում սէր և հաշտութիւն և բոլոր Հայաստանեայց ազգիս խաղաղութիւն և սուրբ տանս յանդորրութիւն և շինութիւն : Այլ և զայս յատկապէս ծառուցանեմ հրամանուցդ , հոգեւորաւոր , ծառայ քո Նղիսս վասն տանս որպիսութեանն , թէ զախիրայէ պակասութեանն և թէ քաղաքիս ամենայն իրաց սղութեանն , ցորեան ասես՝ հատ մի չկայ , մէկ երեսով զուշ . ելաւ զինն քիլէն՝ չենք կարեր առնել . և այլն նոյնպէս թէ՛ զէթոնն և թէ խաղողն այս տարի սակաւ է : Եւ թէ քաղաքիս բռնաւորաց կողմանէ և շխերաց՝ լաւ են , և նոր դատին յունիսի ժթ . եմուտ ի քաղաքս , կանաչ գլուխ է և շինտիլիկ ազէկ մարդ

(*) Ընդօրինակութեան մէջ նամակիս վերնագիրն է . «Երուսաղեմայ միաբանից գիրն է , յետ երանելոյն միւր ի Կիւրոսէ ի Հալասայ՝ վասն խղճի իւրեանց» :

կ'երեւայ. նախկին Պէրպէրզատէ նախկին է, լաւ մէկ մի է, և մօլլային համար կ'աւսեն՝ թէ նաքիպին փեսան է և բնաւ դուրս ելած է, և Ըստմատան միւսէլլինն ի հետ մեր ազէկ է և ազգերն ևս սիրով են ընդ մեզ քոյին սուրբ աղօթիւքդ, գոհութիւն Աստուծոյ, և սուրբ տանս միաբանքն մեծ և փոքր սիրով են ընդ իրեարս և մեզ հնաւ զանդ։ Այլ և զայս յայտ առնեմ սուրբ հօրդ, զի յունաց ազգի մեծն՝ տէսպօսի Նիքտասիւսն հրամանուցդ յոյժ թախանձանօք և սիրով ողջոյն մատուցանէ և զորպիսութիւնդ հարցանելով հարցանէ, և զայս խզմէթս և լաւութիւնս խնդրէ ի քէն, զի լըւեալ թէ չուխայի նաւեր եկեր, խիստ գերեկցաւ և զայս գիրս վասն այն հրամանուցդ ուղարկեաց, որ ի հասանել թղթիւս իւրեան ԵՃ. (500) դռ. ի չուխա առեալ ուղարկես. և ի մեր վերայ թէպէտ ԵՃ. դռ. ունէր, որ վասն տանս պակասութեանն փոխ առեալ էաք ի նմանէ, զնա չի յիշեց. թո՛ղ զչուխան ուղարկէ հոգեւորտէն, թէ ձեզ դրամ պիտենայ, ես կու տամ, ասաց։ Բէրէմ անես, հոգեւոր հայր, էհմալ չանես, զի սորա լաւութիւնն ի սուրբ տանս և ի մեր վերայ բազում է, քանի հրամանքդ ի տանէս բաժաներ ես, օր մի զմեր և զմիաբանիցն զխաթրն առանց հարցանելոյ թողած է։ Աստուած իւրն և հրամանուցդ կենդանութիւն շնորհէ։ Եւ դարձեալ՝ որպէս որ հրամանքդ Տիմիաթու առ մեզ գիր էիր գրեր՝ թէ տանդ զախիբի ինչ պակասութիւն լինայ՝ Խօճա Վասիլին թուղթ գրեցէք, որ նա ուղարկէ։ Մօտ ժամանակիս յունաց մեծին ասաք, որ նա ինք իւր ձեռովն թուղթ գրեց ի վերայ Վասիլին՝ թէ հայոց ազգին բակլա, ոսպ, սիսեռ և թէ բրինձ որքան պիտոյ է՝ նոցա ուղարկես. յոյս ունիմ, որ յետ քանի մի աւուր գայ, եւ մեր ամենեցուն սիրտն ի գող է՝ թէ աճապա ի ձեռնէ ինչ խապար մի կուգայ, գիշեր և ցերեկ աշերնիս ի ճանապարհ է։ Վասն Աստուծոյ զմեզ անմխիթար չթողուս, չուտով աւետեաց և ուրախութեան գիր մի ուղարկես, որ մեք այլ լուեալ զձեր սէրն և միաբանութիւնն՝ խնդամք և ուրախանամք։ Եւ յունաց ազգին չուխային հոգ լինաս և նոցա կրկին գիր մի այլ, որպէս որ հրամանուցդ է հաճոյ՝ գրեալ ուղարկես, զի յոյժ կաթոգին սիրով փափաքի և տենչայ վասն

տեսութեան տեսնող իմոյ։ Դարձեալ և վասն տանս խզմէթի վերայ հոգարարձու լինօղ և մեզ ձեռքնուտ մէկ մի չկայ. ազաչեմ՝ որ զմահտեսի վարդանն չուտով ուղարկես, քանզի զմուտ և զել սուրբ տանս հմուտ և տեղեակ է։ Աւաքիսս վարդապետին, Մի. նաս վարդապետին, Նեքսէս տիրացուն և այլ միաբանիցն յոյժ սիրով ողջոյն։ Դրեցաւ յունիս ի. [1667], Հայր սուրբ, յաղագս յունաց խզմէթին, որ վասն չուխային սրառ քեզ յանձնեցին, առաւելոյ(?) էր ընդ հրամանքդ, զի գրիս բերողն Փոսանգ էր, նոցա թէնէզուլ և մուշնէթ չարար մեծն, վասն որոյ առ քեզ յանձնեաց՝ թէ նա իմ օրգի և սիրելի է, ևս նորա կու յանձնեմ զայս մէկ խզմէթս։

ԼԷ

(Մարտիրոս վարդապետ Գրիմեցի Հալկպէն առ Խօճա Էմիրզա ի Կ. Պոլիս)(*):

Դարձեալ զայս գիտասջիք Խօճա Իմիրզա և Պարոն Խոսրով, ահա զԵղիազարի առ իս ուղարկած գրին սուրաթն այդ է, զոր տեսանէք։ Եթէ ասիցէք՝ թէ այս գրի մէջն փոր կշտանալոյ խօսք չկայ, մեք զայն դրամի խօսքն իւրեան բերանով էաք պատուիրեալ, նոյնպէս և նա պատուիրեալ էր բանիւ թղթաբերիս, ասելով՝ թէ այնչափ լինայ որ անգամ մի տեսանեմք զմիմեանս. նորա պարտքն իմ է, ես ու նա միայն գիտենամք. ինչ իլազըմ որ աշխարհ գիտենայ, զմեզ տիլէմիլ անէ, միթէ ես չեմ գիտեր զնորա պարտքն ունենալն։ Զայս և այլ բազում սոյնպիսիս յանձն առեալ էր, վասն այն ելեալ եկի ի քաղաքս՝ թէ մէկ հնար մի լինենայ մեր պարտուցն։ Զինչ առնեմ, այնչափ դրամ ու փող մօխեցաք, ամէնն անօգուտ և տարաժամ ատենի եղև, որ փողու մի չահու չեղև։ Թէ հիմայ ես զձեզ պատճառեմ, դուք զիս զնէք պատճառ. ինչ չահ լինենայ երկոցունցն։ Նա իսէ ունի ձեռքն այնչափ մալ ու ապրանք. զինքն դիմ մի կորցնելու ֆուրսանթ մի

(*) Ընդօրինակութեան մէջ նամակիս վերնագիրն է. «Մարտիրոս վարդապետն գրեալ ի Հալապայ զգիրս Իմիրզային վասն հաշտութեան խրատոյն»։

չանկաւ ձեռնկալաւ Օսմանցու դուռն լաւ գիտեմք, ով որ զրամով զնայ՝ բանն չուտ կու չինվիր Տեսի՝ որ այլ կերպիւ հնար չեղեւ, դուք այլ մնացիք ալդպէս խեղճ պարտաիրաց ձեռքն, վասն որոյ զայս հնարեցայ. ճիւղնէմէ զիւր զլուսն, զայ տեղս, հաշտութիւն մի լինի, կէս մի պարտուց ճարէ տայ, կէս մի այլ գրութ աստի անտի ժողովք նուիրակութիւն առնելով՝ ազատութեան հնար մի գտանեմք. մանաւանդ որ աշխարհ ամենայն ի վրդովմանէ կու ազատի. Հիմա քանի որ այս աղմուկս իմէջմիւն կայ, թէ հրեշտակ Աստուծոյ գնայ, երկու փող մէկէ մի ուղեւու ճար չկայ, և թէ տեղաց մի պարտք անելու ջանամք՝ հինգ դու. մարդ չի աւտար տալու: Ոչ միայն պարտք, այլ և բազում տեղիք կայ, որ զգանձանակն հետ կու պահեն չեն իտար, որպէս որ ահա Տիրապէքիւր չորս հինգ տարէն զանձանակ գայ, փող չեն ուղարկեր ոչ ինձ և ոչ նորա, ասելով՝ թէ մինչ որ մէկ գիր չեղնայ կամ խաղաղութիւն՝ փող չեմք իտար: Ահա՛, սիրելիք իմ, այսքան խանարհիւն և խաղաղութիւն խնդրելն այդ պարտուցն համար է և զձեզ ազատելու ի պարտուցն: Եւ եթէ՛ թէ մեք քեզանէ սըխլաթով դրամ չեմք ուղեր, սախըն դու զնա մի՛ մօտեցնէր այդ կերպիւն: Ինձի գիր գրեցէք, որ ես այլ ամուր կենամ, զնա չի մօտեցնեմ: Այնչափ միտք ու ֆիքր արարի, քան զայս առաւել ճար չի գտի. եթէ դուք այլ իմն կերպ ճար կու գիտէք, ասացէք զի արարելոյ: Եթէ իւրեան կորցընելու ճար կենար, իսկի կոծ չէր, Աստուած ուղորձած էր. այնուհետեւ թէ ուստի որ պարտք ու փոխ դրամ ուղէք՝ թէ՛ ֆոանկաց, թէ յունաց և թէ թուրքից՝ կու տային: Բայց այժմ ամենեցուն բերանն կայ՝ թէ նա քանի ոսկի արծաթ ունի, վաղն կու գնայ՝ կ'առնէ կու գայ, ասելով, մէկ ըստակ չեն իտար: Վասն որոյ զայս իմացայ հնար. եթէ դուք այլ իմն շահաւէտ խրատ կու գիտէք՝ արարէք զմեզ խելամուտ և ես հետեւեցայ խորհրդոց ձերոց: Ահա այժմ այնուհետեւ մտք սպասեմք զալստեան նորա. և եթէ Աստուած տնօրինէ որ գայ, ինչ կերպիւն խօսք որ զրուց որ լինենայ իմէջ մեր, նա՛ այն կերպիւն փութով ծանուցանեմք առ ձեզ: Մանաւանդ որ հոգեւորտիրն մարդ կ'ուղարկեմք, որ

Իզմիրու և ի քաղաքէդ ուխտաւորք ժողովէ գայ այս տարուս երուսաղէմ և լինի կատարեալ սէր և հաշտութիւն և դադարի աշխարհ ի վրդովմանէ: Մեր միտքն այս է՝ թէ գայ, ապա թէ ստէ, այսուհետեւ այլ իմն խորհուրդ, զոր ինչ պատշաճն է, խորհեալ չուտով առ ձեզ կու գրեմք: Խիստ որ երկարէ՝ մինչ Վարդապառ յայտնի կու լինի թէ ինչ կերպ որ լինելոց է: Բայց դուք զտեղւոյդ որպիսութիւնն, կամ թէ Յակոբ վարդապետն Իզմիր զինչ գործ յառաջեցոյց՝ մի ըստ միովէ գրեալք և զհոգեւորտիրի ինչ բանի վերայ լինայն և զայն ի կարգի ծանուցէք: Դարձեալ հարկ զնէք հոգեւորտիրն վերայ, որ ամենայն աշխարհք զիր թող զրէ հրաւիրական՝ թէ ես երուսաղէմ կու գնամ, դուք այլ որչափ երեւելի տաւաթաւորք կայք՝ զայք այս տարի երուսաղէմ, մանաւանդ յԱրեւելից աշխարհն: Թո՛ղ թէ խաղաղութիւն լինի չլինի, թող հոգեւորտիրի զիրն այլ գնայ: և թէ լինի խաղաղութիւն ըստ մերոյ կամացն՝ նա՛ մեք ևս կու գրեմք աստի յամենայն տեղիս գիր: Միթէ բարեբարն Աստուած գրաւին առաջնորդեցէ և կամք իւր օրհնեալ եղիցի. ամէն [1667]:

Հրատարակեց՝ Մ. Ն. Ն.

Ն Ո Ր Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ն Ե Ր

Ո. Աթոռոյս մէջ, պաշտօնի հետեւալ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան անցեալ ամիսներու ընթացքին: Հոգ. Տ. Շնորհք վրդ. քնարուած ըլլալով անդամ Տնօրէն Ժողովոյ Հայֆայէն վերադարձաւ վանք. իր տեղ Հոգեւոր Հովիւ նշանակուեցաւ Տ. Յուսէփ վրդ.: Ո. Հրեշտակապետաց վանուց նախկին տեսուչը Սոյն վանուց տեսչութիւնը յանձնուեցաւ Բեթղեմէմի վանուց տեսուչ՝ Տ. Սուրեն վրդ.-ի, որուն տեղ նոյն հաստատութեան տեսուչ նշանակուեցաւ Տ. Միւսնու վրդ.: Տնօրէն Ժողովոյ նախկին անդամներն էին: Հայֆայի եկեղեցւոյ Ժամարար գրկուեցաւ Կոյնբէն թղթակցութեանց զիւանդակիր Տ. Յակոբ Արեղայ՝ Տ. Շահէ Արեղայի տեղ. որուն փոխանցուեցաւ հանդերձակատութեան պաշտօնը՝ Տ. Տրդատ վրդ.-ի հրաժարումով: Տ. Հրազդան Արեղայ հրաժարած ըլլալով Ժառ. վարժ.-ի փոխտեսչութեան պաշտօնէն, կոչուեցաւ Ժարգմանութեան պաշտօնին Տ. Պոպկ վրդ.-ի տեղ. որ անդամ ընտրուած էր Տնօրէն Ժողովոյ Ժառ. վարժ.-ի փոխտեսչութեան պաշտօնին կոչուեցաւ Տ. Զաւէն Արեղայ, որուն տեղ մատակարար նշանակուեցաւ Տ. Կոմիտաս Արեղան: